ארנון לפיד

ירק

ביטמן מודאג הביתה

כשיעלו (ישראל) ביטמן אל פעילותו בנה"ע, הוא יגלה שמשרד הקיבוץ, מ' ישאר שם, בבית התקים. להוציא לאפאדאביציים בשטרים (הכסדרונות, מאין הם באים, ומי יזהיר אותם מפני הסכנות, האסון, השבר, שאורבים שם.

מ'טוב מהות: מאוד, סלע בזלת אז ברוש זקן, ויעקר מעוזו הישיורי של התקים בגיס בו יעזוב ביטמן קשיבא (74) הדבר הזה מתרחש, בימים אלה הוא אוסף את הגיירות מתשולחן שמשרדו רצר, אל תיק דעור המוזה, ומזוזר לכיתו, ליפעת.

מחפשי שורשים המבקשים להתחקות על הדעיון, שמעון שאבו אבותיו, מיוחדי הקיבוץ, אם בתים ואמונים. יצרתו! לרחיק לרבא עד בית הרחוויה, אי החמיות שלנו, הקיבוץ. באחד מאלה ומאורנו עוד באחד הרבים, כי איננו רוצה לסיים אם הייו מעבדו.!

בדעתו הוא ידיד עלינה, אינו נעלייציעה, הוא נבא דעם — והכל שיעים תוכנותיו. הוא אדמאי בלבוש ובגיבוש — ואינו פתוי. הוא אינו מבקש לשאול חז — אך הוא נושא חז. הוא יחיד כאב גדול בתוכו — ומי שאינו יודע לא יידע. בנוגי צורה ועמים — והכל מעים לו אוזן. כך עשו גם בעיגבת המקים ורבוזה דפתוי בחרבים. הם נאמר הם רבים רבים קשים. הוא אמר דברים קשים. כי הוא מוראג. מודאג מאד.

— מעיל, ביטמן?

— מודאג, ידידי, יש לי הסברה

האיש, אדם בגילי, שחי כל חייו יצירה הבנאית מוכר. ערכים. אחרוות לאומית. אינו יכול לדשלים שמפעל יומרני כמו הקיבוץ, עלול להתמוטט. אני מסקבל על התנועה. בכסוה הישיעה. כעל פינוגן בלתי רגיל בדמוכרטיה האנושית. אני מעיבנע, שגם אם נגיד שיצירה הזאת לא תמשיך לגעה, הרי לפיות עוד זוד ועם המדיבה הקוקים לה. בין אם בנעמים פרקטיים, בין אם מעעמי ערך ומוסר. התמוטטות הקיבוץ תהיה אסון לכל העם היהודי. זה יהיה שבר בדול. לא זה יהיה רק כישלון אישי של מפיוקב. הקיבוץ הוא פרי יומרה ותקונה של 3 דורות ושל מיטב האנשים. שהשקיעו בו בעצומות נפש. אינטלקט ותושיה, שאין דוגמתם בכל ההיסטוריה. אם אחרי כל זה, ואחרי מבחנים קטלניים שעמד בהם, לא יוכל לעמוד עוד, יהיו לכך השפעה מסרגת על מושבת האדם בכלל, ומסקנות עגומות על יכולת האדם ליצור משהו שלם ובר־קיימא.

— דיוקא עכשיו, בשחיקוביצים משעשגים בגבולות האדם?

— זה לא מעכשיו. אני רואה את התהליך כבר שנים, הוא הולך ומתחזק, ובמועבה בחרבים הגענו, לחרדתי, לאיזה שיא, אז נכון יותר, לשפל. הבט, ברור. שכל צורת חיים מוכרחה לעבור תמורות ושינויים בהתאם לזמנים. אין בכך דבר. לכן הנהגנו תקציב אישי, לינה משפחתית, ויותר חופש לפרט. זה לא רק מתוך לחצים, אלא מתוך שזה צורך יותר כלפי הזחיה. זה מקובל עליי. הייתי בין האאונים שתמכו בתקציב אישי. עד לפני 30 שנה הכסיבו כבל קיבוץ שביקש להנהיג לינה משפחתית, התפלא עליי. ואני אמרתי: הבעיה הבסיסית, שבכל שהבנים יהיו עמוסים יותר, ומגיל מוקדם יותר, בחיי שיתוף, הם יהיו ראויים יותר לחיי קיבוץ. מאשר אלה שלא גדלו כך. הא עדיין נכונה.

אבל הבנתנוני באמשי רגנה ועיקדמוד קיבוריים־עבנים. שם הוחה לינה משפחתית. ונוכחתי לדעת שדמות הבנים וזיקתם הקיבוצית של אלה שהתחנכו בלינה המשפחתית אינו שונות, אין כבעים אינו שונות. מאלה שגדלו בלינה שיתופית. לא ראיתי על כן שום רב להאבק עם הבנים. אל הבנות, שכה מתבגעגים ללינה משפחתית. אם כי לא רצוי. שזה יתרום בקיבוצי. אבל מה קרה לשאלה מהולל שינו. תמיד האדם מפרש אותו לקולה ולא לחומרה. כך גם בהיסטוריה של קמים ורתות. התרנו עצת את הרצוקה.

ונוספו לכך דברים ואלוצים. והתקציב האישי כבר קיבל אופי לא רצוי, והנה בעיה. אל לא תתכונו שהחיים יתחיזקו בסמים בבנים. עם זאת, אינני יכול לטעון נגד מי שעושה כן. הוא אולי לא מביו אל מנגון הדעיה. הוא אלי נכנע לתוליות. אך פורמאלית — הוא לא עושה שום דבר רע.

— הדבר הפרטי — עליי יקום אי יום? הקיבוץ?

— אני רואה כיום 3 בעיות מרכזיות לקיבוץ. הראשונה, העובדה העצמית. אנו מתלבנים כבר שנים. ובעוות נרומים שבעיקר הגם אבעעים תנועתיים, קצת בלבנו אז. התפוקה. יש פיקוח. יש רגישות. יש מודעות. זה נתון תקוה. לעומת, אילו הרמוכנים הבעיתו אוי יחד כמימוש עיר העבודה העצמית. הייתי אומר. הבה נתפוך לומוכים. עד כה הבה אין מחשיב אותו. זאת. זה לא רק ענין אנושי, אלא לאומי־יהודי. כל קיומה של המרינה עומד עומד בכרי שתבנו בארוז אחוזי אבר מתיימים לעבודה השכירה אבור לה. לו היתי מוצא. שבמוסד עובדים. אי אבל צורת חיים אחרת. אפשר להגשים את עיקר העבודה העצמית. הייתי מציע לעצמו לשתות. ובלבד להגשים עיקרון חיוני זה. לראבוני לא הוכח הדבר. אדרבא. אם סיכוי מיכוני לשתן לתקן משהו בתחום זה הרי זה בתנועה הקיבוצית. כך זה נראה לי לפי שעה. בלי שכבר כי מרוכר כאן בשאלה נורלית גם מבחינת אינטרס אומה ומדינה. אבל אם לא הוכח מהרה. אבל גם אי שקיבל נעבה זו מוצא אותה כעת מופרכת לחלוטין. הסרוק הזה אינו מציתה. יש אי אפשר לחלק את הדירוות לבנים (או לבן אחד העוזן) כל עוד הדירוות בנויים בקבוצה. פירושו של דבר הוא פשוט, שהרון הנספר נעשה פעיל ואופורטיבי הרבה יוצר אר אי־השוויון באחד התחומים הרגישים ביותר. בראבו לגורל הבנים. יצא. שקיבוץ ישלם לבן עוזב של יורש. מיליונים. ואילו לבן קבוצה, שאין לו הורים שירשו יוצרו רק דמי העזיבה המעטים. המתאפשרים במצבנו הכלכלי.

כלום יתחבן בכלל לקיים חברה מאורגנת ואפילו לא קבוצית? אבשאיוון זה בולט ומשוע כמו זה הנמון בהצעה שנתקבלה ברבינוסיה זה יגרום לפתחים. לוזעוזים. עלול להביא לעפעים. חילולה. אפילו למעשי אליסון. זו הסתאבות אימה. בל נשכח גם. כי המקורות הכספיים הבאים לחברים מבחוץ. מהוזים אם אחר הגורמים העיפריים לתעלות רמת הצריכה. מעבר ליכולתם הכלכלית של הקיבוצים. זה בתקופה הקשה ביותר לכלכלתה של ישראל.

בתקופה ז יותר מראיפעם. בלתי תלוי מן השאלות העקרונות. הכרח להקפיד על אורח החיים של הקבוצה ויסודותיה. כדי שהחברים לא יראו בחביעות שתוצאה על רקע הבטחת ירושות ונכסים לחלק של חברים ובנים. אשר יבא לידי ערעור מוחלט של האיזון הדרוש בין החברים. הרגון הטוב שלהם. אם מתכוונים ברצינות לקבל עול נוסף של מטלות ומשימות ויש אומרים. שלא המוסר חשוב. העיקר הן המשימות) נחוץ עוזר. לא כמו אורח חיים עצוב. חלוצי וחסכני ביותר.

— אומרים שדתרגשת מאד במעבדה.

— אולי זה קצת כנגזר. אבל אם אני אומר שבראשון אי הנולד מכל מה שדובר והחלט. הרגשתי בכל עומק הדברה מה שאורב לעתידנו מתחפתות זו.

על מה בנויה תקונו? לגרות הכל.

אני דוגה לקיום. שהחברים בקיבוצים ישקלו היטב בדברים ויראו את הנולד. ואיחלו לבחור בפתרון שאשלה הדירוה בצורה שהיתר נוגוגה עד כה בתנועה. על בסיס של השיתוף אז המחלק. אז יבחרו בפשרה שמשמעותו חלק מן הדירוה יחזור לחבר עם־עזיבתו והלו יעבור לקרן הכללית. אשר תפתור את שאלת העזיבה. בפרט של הבנים. בצורה שווה לכל העוזבים. אולי יעלו רעיון שבמציבה שבנית מועיל יותר. בכל עקרונית יש לשלול. לא כל סיג. אם העבדת הדירוה לבנים כל עוד החברים הנשארים נשארים בחיי הקבוצה. אינני קטנוני. לא איכפת לי. אם למרבאו יש יותר. אותי מעניין סיבו ועתידו של הקיבוץ. ובטוח אני. שסמכאן תיפתח הדרגה אם יקבלו את הצעת הקיבוצים. כל עוד הם חיים בקיבוץ.

יש טוענים. כל עוד הקיבוץ מקיים את העיקרון הראשי, שאין הרמוזה של החבר

צילם: בועז לנ

פנקסנות

היית ילד טוב — יש

הראיתון שיובא בזה — ליתרו בטעות. כיתן שהחל — הגלגל לא שהתגלגל. מי בעלה קבע מעד קרא רשמה. הוא הסבר לעצירת הגשמים בעד. כי קבוצה עם כתב הרשמה העלתה. כי הלה כאן אי־הבנה. וכי אין לו. לכתב. לא הסכ הצעת לפרנסן ומסילא. לא כאלה עוסקת הרשמה. בכעב הדיפר. רבת הסקיעבי אינה עוד שאלה של חיים ומוות. כפי שהיתה בשנים מקדם. שכן בעדין של תעשיי הטכנולוגיה מתחכמה. אין עוד בעצירת גשמים כדי לסכן את בלכלת ישראל.

— משה בן צבי (מעד) רשן עבדותית בעיבוריה. איזו מסטמעת יש בכל הבשמטה?

— יש בתוחנתו הקרוכה עיקרון של שכר ועונש. עם ישראל נענש בשאיבו הלך בימי הגיבר. למשל, בתקופת אליהו הנביא המלך אחאב. נענשו ישראל אל מעשי בשנה שחונה. בימינו אין בעונש זה מסמעות. אך הוא משמש מחזוהה. עליהו לא יוכל לשאול אלוהים בעבור ישראל. אם יבקש אלוהים לשאול אל אליהו. אז יבקש אליהו מאלוהים שיבטל הבלמוס לתורמות ומחורתה.

— כעבר הוא האנשים בעצמם ישרים יהיו?

— אז הוא תקופות של מחסור ועוני. רבר שאילץ את האנשים להיות בעונים ומסתפקים במועט. אז הוה קל לבחר לחסוב את מצבה. אי אפשר לומר. שאו כולם הוה בדיוקים. והיום כולם רשעים. זה לא.

— עיקרון שבמה אינו מבחין בין בחיקים לרשעים? מדוע נמנעים נשמים גם בגשי עצירן אי מעמטאל. אלא רק מסמעמי־הקוק?

— העונש הוא ביבר. אמר. כל ישראל ערבים זה לזה.

— מבה אנשים בעם צריכים ללמה בדרך הישר. כדי שבלון נצא הבאים?

— אתה מתעסק בעפקסנות. זה לא הולך בך. לפחות מרבית העם. הרוח הבלבלת צריכה להיות של הליכה בדרך הישר.

— היי רקשית שאלה הסטוריה הדיבורית?

— כן. אבל מעמות. ניפי בית שני. עד כמה שאני יודע היסטוריה. בעולם לא היתה תקופה אפסטמלית מבחינה זו.

— מבל אדם. אין לך בבלות על כך.

— לא. אין לי. אבל יש לי הוכחה שבאנשים שומרי תורה ומסתפקים במועט חכים לראות טוב.

— הלי יש הבטחת עבלות על מצבים הסרקים.

— אתה מדבר על השואה. אנחנו הרי לא נמלים חשבונות. אני מדבר על התפיסה הרוחנית־כללית.

— אם תהיה השנה הבאה שנת ברכה. הרה זה סימן שעלינו על הדרך הנכונה?

— הכל אחת תופס בצורה פנקסנית. כמונו שנבוך על הגשמים. אבל נצטוך להודר מלשנות באשליה.

המשך בין עצירת נשמים לרמת המוסר שלנו, לא הוכח. לדעתי.

הפתרון - כמובן - בקיבוץ

פינת העצה הקטנה

בכבל נלחן. גם מזה לא נפקדת פינת העצה הקטנה. בפינה זו בבר הבאנו. מזמר. בעבר. תוכחות עצות חמות. בנשאים מנשאים שונים. שאותיים טוכים כיותנו אלינו ואותחם לטען קיבוץ בעמים יותר מוכה יחדו.

הפעם אנתנו שמחים לאחז כאן את מר אסרים ינבר. מוכיר המשכרת הבעיה של הבעבודה. לפני כשבועיים הביא הלה נפני המשמרת? הצעתו לפתרון בעיית האבטלה בארץ. הפתרון. כמו לרבות מבעיותיה של המרבה. טמן בקיבוץ. וכמרוחו של ינבר בעיתנות. על הקיבוצים לקלוט אם המבטלים.

אלפים מהם. אי מתקיים עד לכל 100 אלף

— אני מתכוון לאלה שמגיל 30 ומעלה.

— כאלה יש עשרות אלפים.

— לא אמרתי. שהתנועה הקיבוצית צריכה להרים אם זה לבדה. אני נמנה על אחרוני העירונים. המאמינים שהקיבוץ נוטא גם יעוד ונהטיות. ומעניין יותר. גם בעבר הוא נרתם למשימות. אפילו בשלא היה בסוה. שיוכל להגשים בכוחו.

— אם לשמוז עליי תקבוצות הרחיטות שמגמנות לתנועה הקיבוצית ותחטות לבקיב. אתה בהחלט לא מן האחרונים הטעמים המאמינים המעיבים אותה.

— אני מתכוון בדיוק.

— אתה מוכן להסתפק בכבר. שנקלוט כמה אלפים מהם. אי מתקיים עד לכל 100 אלף?

— אני מתכוון לאלה שמגיל 30 ומעלה.

— כאלה יש עשרות אלפים.

— לא אמרתי. שהתנועה הקיבוצית צריכה להרים אם זה לבדה. אני נמנה על אחרוני העירונים. המאמינים שהקיבוץ נוטא גם יעוד ונהטיות. ומעניין יותר. גם בעבר הוא נרתם למשימות. אפילו בשלא היה בסוה. שיוכל להגשים בכוחו.

— אם לשמוז עליי תקבוצות הרחיטות שמגמנות לתנועה הקיבוצית ותחטות לבקיב. אתה בהחלט לא מן האחרונים המאמינים המעיבים אותה.

— אני מתכוון בדיוק.